

ירמיהו - כללי

המעייין בספר ירמיהו מוצא אותו מכלה את חמת תוכחתו חזור ושנן, ושוב אויב מצפון ושוב חללי רעב ויובש, ובצורת והרס.

חזרותיו הרבות על אותן נבואות-חורבן חייבות לעניות דעתנו סיבה ברורה וחד משמעית. מוצעים לפניכם סיבה והסבר:

הנבואות נאמרות מדי פעם בפני קהל שומעים אחר, טרחה קלה מזהה את קבוצת היעד לדבריו.

1. מקל שקד

אין מדובר באספת אנשים שישב על מה שהוא רואה אלא אם כן ער הוא לעץ שקד בשכנותו. ירמיהו מצוי בחברתם של אורים, בוצרים וקוטפים מעצי פרי שונים בכרם או פרדס בקרבה גיאוגרפית. מן הנוף צומח עץ שקד וזהו אשר הוא רואה. נבואת ההקדשה מתפתחת. אם כן הקהל של פרקו הראשון הוא איכרים הקוטפים את תנובת הפרדס, הכרם, הגינה.

2. בפרק ב' מבהיר הנביא שהוא מדבר אל תושבי ירושלים. ברור שאין מדובר באספה כללית אלא במי שאמון על שלום העיר ותרבותה. המנהיגים מתייחסים על אבות כובשי הארץ, צאצאי תועי המדבר, אשר התמנו לעמוד בראש הקהילה.

3. באותה הרוח: נלמד את פרק ג' שהנבואה כוונה לאזרחים, העומדים בתורם בפני בית הדין, מרומז ספר כריתות.

4. ואפשר להוסיף עוד דוגמאות:

4.1 הכורמים בפרק ו' בוצר סלסלות, חמת.

4.2 העומדים בדרכים ומצפים להסעות.

4.3 המטכ"ל המוזהר מפני פלישה מצפון, או מוסווית (צִפּוּנָה) וגם עם רמז ברור של מצפון.

4.4 שער בית ה'. לשם מגיעים עובדי ה' מְשֻׁלְבֵי שורות עם עובדי עבודה זרה.

4.5 אנשי ענתות.

4.6 נטישת בית מגוריו בגלל שכנים רעים.

4.7 אזור הפשתים. ירמיהו ידבר אל שכניו בעיר מגוריו. הוא יכרוך אזור חדש על מתניו, כדרכם של הכוהנים המשרתים בקודש ולאחר זמן יראוהו ללא אזור, ובינתיים יטמון האזור באיזה חוף רחצה ליד נהר הפרת וימצאהו רקוב לחלוטין ובבואו לשכונתו יראו זאת שכניו ויתמהו ואליהם הוא מפנה את דבריו.

4.8 למלך ולגבירה בוודאי לא בפומבי אלא בארמון עם צוות מצומצם.

4.9 היושבים בבארים של שתיה: נבלות שכורות. נבל-יין הנשבר ללא תיקון.

וכן הלאה וכן הלאה. ומתבהרת תמונת הנבואות הנשנות והולכות. לא לאותו קהל מאזינים אלא לקבוצות של בודדים, הנקלעים למקום או למקצוע או לאתר מסוים ולשם מגיע הנביא ומטיח את דבריו.

לכן כל נבואה נלמדת כמכוונת אל יעד קטן משתתפים ואינו נזקק ל "רמ-קול".